

Meldpunt RKK

Ingek. 06 JAN. 2012

Meldingsnummer: 2010-2162

zaaknummer 2011 T158

datum 14 december 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik R.-K. Kerk (verder ook: de Klachtencommissie, rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

_____ geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen _____
geboren op _____ en overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde (1),
juridisch adviseur: mr. J. Sorgdrager

en

_____ de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde (2),
juridisch adviseur: mr. J. Sorgdrager.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt Seksueel Misbruik R.K.-Kerk, rechtsopvolger van Hulp en Recht ontvangen op 26 juli 2011.

Op 6 september 2011 is bij Hulp en Recht een verweerschrift ingekomen namens overste broeder _____ van mr. J.L.R. Kenens, advocaat te Leiden.

Op 17 november 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.L.J. Bomers.

Klager en zijn juridisch adviseur hebben het standpunt van klager toegelicht.

Namens aangeklaagde is verschenen broeder _____ overste van de Broedercongregatie Onze Lieve Vrouw van Zeven Smarten. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. J. Sorgdrager.

Tijdens de behandeling van de klacht is afgesproken dat door aangeklaagde aanvullende stukken worden ingebracht. Deze stukken zijn op 29 november 2011 bij Hulp en Recht binnengekomen. Het gaat om de akte van oprichting van de stichting, die "_____ " exploiteerde, een akte van statutenwijziging van de stichting en gegevens uit het archiefonderzoek aangaande aangeklaagde.

2. De klacht

- 2.1 Klager is geboren op [redacted]. In [redacted], toen klager zes jaar oud was, is hij geplaatst in het internaat, jongensdorp " [redacted] " in [redacted]. De eerste maal dat klager seksueel werd misbruikt door aangeklaagde (1) was toen hij kort daarvoor een skelter had gekregen van zijn vader. Klager reed trots rond op zijn skelter op het terrein van " [redacted] ". Op een gegeven moment moest klager naar binnen komen van aangeklaagde (1). Aangeklaagde (1) nam klager mee naar zijn kamer. Aangeklaagde (1) zat op de grote bureaustoel. In de kamer begon hij klager te knuffelen en te zoenen. Aangeklaagde (1) pakte klager daarna ook vast bij zijn billen. Dit gebeurde allemaal vanuit de bureaustoel. De eerste keer betastte aangeklaagde (1) klager nog niet onder zijn kleren. Aangeklaagde (1) heeft klager op deze kamer een aantal malen seksueel misbruikt, zeker vijf keer. Hij ging daarbij steeds verder en betastte hem uiteindelijk ook aan zijn geslacht. Het gebeurde steeds in diezelfde kamer. Aangeklaagde (2) heeft klager op dezelfde kamer als aangeklaagde (1) een aantal malen seksueel misbruikt. Dit misbruik bestond uit het door aangeklaagde tussen de benen nemen van klager en het maken van rijbewegingen tegen hem aan.
- 2.2 Uit het klaagschrift komt naar voren dat onder meer het seksueel misbruik grote invloed heeft gehad op het leven van klager. Klager is van mening dat hij omdat hij in zijn jeugd geen gevoel van geborgenheid en veiligheid heeft gehad, er niet in geslaagd er niet in geslaagd is een normaal bestaan op te bouwen. Hij is in aanraking gekomen met drank en drugs. Hij raakte steeds verder verslaafd aan drank en cocaïne. Uiteindelijk werd hij opgenomen op de afdeling psychiatrie van het [redacted] in [redacted]. Sinds 1995 is klager van zijn verslavingen af. Hij heeft thans een vrouw en kind. Ze leiden een relatief stabiel en rustig leven. De gebeurtenissen in " [redacted] " zijn voor klager echter traumatisch geweest. Hij ondervindt hiervan nog heel veel pijn en verdriet. De psychische problemen als gevolg hiervan zijn er nog steeds.
- 2.3 Klager wil in zijn recht worden hersteld door erkenning namens de Congregatie van het seksuele misbruik en het aanbieden van excuses voor het hiervoor genoemde en de schadelijke gevolgen die klager hiervan heeft ondervonden in (onder meer) fysiek, mentaal en emotioneel opzicht.

3. Het verweer

- 3.1 De ontvankelijkheid
De Congregatie stelt dat klager niet-ontvankelijk dient te worden verklaard in zijn klacht, nu – kort gezegd – " [redacted] " noch de [redacted] Stichting waarvan " [redacted] " onderdeel uitmaakt, als kerkelijke instelling kan worden aangemerkt in de zin van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik.

- 3.2 Klager stelt dat de vermeende ontuchtige handelingen zouden zijn gepleegd door broeder _____, aangeklaagde (1) en broeder _____ aangeklaagde (2). Hij kan dit niet met zekerheid stellen, omdat hij de namen van beide broeders is vergeten. De Congregatie heeft getracht deze onzekerheid weg te nemen. In dat kader heeft tussen klager en de Congregatie, in de persoon van algemeen overste broeder _____ en broeder _____, een gesprek plaatsgevonden. Door de Congregatie is een lijst opgesteld met namen van personen die in dezelfde periode als klager op "_____ " verbleven, evenals foto's uit de periode. Tijdens het gesprek is de namenlijst en zijn de foto's met klager doorgenomen. Klager kon echter op grond hiervan geen personen aanwijzen die de vermeende ontuchtige handelingen bij hem zouden hebben gepleegd.
- Beide broeders zijn door klager omschreven. Aangeklaagde (1) werd in zijn herinnering broeder _____ genoemd. De Congregatie heeft opgemerkt dat er geen broeder _____ op "_____ " heeft gewerkt. Bij het tonen van foto's herkende klager aangeklaagde (1) op een van de foto's. Hij heeft voorts de conclusie getrokken dat _____ de bijnaam zou moeten zijn geweest van aangeklaagde (1). De Congregatie wil opmerken dat het enkel herkennen van een broeder onvoldoende is voor een dergelijke beschuldiging, zeker nu klager zijn relaas verder nauwelijks heeft onderbouwd. Klager heeft ten aanzien van aangeklaagde (2) slechts aangegeven dat deze broeder volgens hem broeder _____ heette en dat hij directeur was dan wel een andere hoge functie bekleedde op "_____ ".
- De Congregatie betwist dat de door klager geschetste feiten juist zijn. De gestelde feiten worden namelijk niet, althans onvoldoende onderbouwd.

4. De beoordeling

4.1 De ontvankelijkheid

Uit de akte van oprichting van de _____ stichting, die "_____ " exploiteerde, blijkt dat deze stichting in _____ is opgericht door de Congregatie. Op _____ zijn de statuten gewijzigd.

Uit artikel 3 van de statuten, zoals deze ten tijde van het gestelde misbruik golden, blijkt dat het bestuur van voornoemde stichting uit tenminste vijf leden en ten hoogste tien leden bestond. Vijf van die bestuursleden onder wie de voorzitter, de secretaris en de algemeen econoom van de Congregatie als penningmeester, werden door de Congregatie benoemd.

Uit artikel 4 blijkt dat de voorzitter, secretaris en penningmeester, die tezamen het dagelijks bestuur vormden, belast waren met de dagelijkse leiding.

Uit artikel 9 van de statuten blijkt dat een besluit tot wijziging of aanvulling van de statuten of tot opheffing van de stichting voorafgaande toestemming vereist van de Congregatie en dat bij liquidatie van de stichting het batig saldo ten goede komt aan de Congregatie.

Tenslotte bepaalt artikel 11 van de statuten dat in gevallen waarin de statuten niet voorzien het bestuur beslist.

4.2 Naar het oordeel van de Klachtencommissie blijkt uit het vorenstaande – ook na wijziging van de statuten in – van een dusdanig grote invloed van de Congregatie op de stichting, dat de stichting wat betreft de toepasselijkheid van de Procedure vereenzelvigd kan worden met de Congregatie en derhalve in zoverre gezien moet worden als een kerkelijke instelling als bedoeld in artikel 3.1 van de Procedure. De Klachtencommissie neemt hierbij in aanmerking dat volgens de Toelichting bij de Procedure, hoofdstuk 4, in de Procedure “aansluiting (is) gezocht bij de kring van ouders waarvoor de Kerk naar het civiele recht een verplichting draagt” en dat aannemelijk is dat op grond van voormelde statutaire bepalingen deze civielrechtelijke verplichting van de Congregatie moet worden aangenomen. Ware dit anders, dan zouden kerkelijke instellingen hun verantwoordelijkheid in dezen kunnen ontlopen door privaatrechtelijke rechtspersonen in het leven te roepen waarin zij hun activiteiten ontplooiën en waarop zij een zeer grote invloed hebben, zonder daarvoor de verantwoordelijkheid te dragen die zij, waren de activiteiten door henzelf uitgevoerd, wel zou hebben gehad. Hiermee wil overigens niet gezegd zijn dat de stichting met dat oogmerk door de Congregatie in het leven is geroepen. daarbij merkt de klachtencommissie nog ten overvloede op dat beide broeders ten tijde van het misbruik lid waren van de congregatie en door de congregatie geplaatst waren in de Widdonck
Het beroep van de Congregatie op niet-ontvankelijkheid van klager in diens klacht wordt derhalve verworpen.

4.3 Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure).
Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.4 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.5 Er zijn meer dan 42 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Het is voor de Klachtencommissie wat betreft aangeklaagde (1) wél aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Klager heeft in zijn gesprek met broeder broeder
Rozendaal een beschrijving gegeven van, zoals hij hem noemt, broeder Deze beschrijving komt klaarblijkelijk overeen met de beschrijving van aangeklaagde (1) die in die tijd werkzaam was op “ ”. Dit wordt ook niet betwist door de Congregatie. De Klachtencommissie heeft dan ook geen reden om te twifelen dat broeder feitelijk aangeklaagde (1) betreft. Klager beschreef de aangeklaagde als dik en met een rood hoofd, waardoor het niet onaannemelijk is dat de jongeren aangeklaagde de bijnaam hebben gegeven en die naam in de herinnering van klager is blijven staan.
Klager heeft in detail zijn verhaal verteld. Een en ander komt authentiek en geloofwaardig over op de commissie.

Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de gegevens uit het archiefonderzoek aangaande aangeklaagde (1). Hieruit is gebleken dat aangeklaagde (1) in door het gerechtshof in is veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf ter zake seksueel misbruik. Voorts is gebleken dat er in het persoonsdossier van aangeklaagde (1) een rapport (zonder jaartal) is over zijn werk en houding in ". De aanleiding was, onder meer, dat er "vervelende aanwijzingen" waren inzake persoonlijke contacten met jongens.. Rapporteur schrijft: "De sfeer daarbij in elk geval negatief gekleurd, o.a. in erotisch opzicht". De rapporteur heeft vervolgens navraag gedaan en schrijft: ".is mijn ongerustheid niet alleen toegenomen, doch heeft hij de overtuiging gekregen dat er een onhoudbare situatie is geschapen". Rapporteur heeft aangeklaagde zijn bevindingen voorgelegd en schrijft: "Daarbij werd geconstateerd dat hij in de confrontatie met een zeker falen een weg zocht in een fantasiewereld, waarin het erotische een aanzienlijk aandeel had". Er wordt in het rapport geconcludeerd dat aangeklaagde (1) niet te handhaven was op "de Widdonck" en dat hij elders in de congregatie een voldoende actieve werkkring moest vinden "bij grotere, zo mogelijk gezondere jongens". Gelet op de hiervoor beschreven feiten acht de Klachtencommissie het aannemelijk dat het misbruik van klager door aangeklaagde (1) heeft plaatsgevonden.

Wat betreft aangeklaagde (2) ligt dit anders. De Klachtencommissie merkt op dat de verklaring van klager zeer oprecht op haar is overgekomen. Er zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. . Hoewel de Klachtencommissie zich realiseert dat dit voor klager zeer teleurstellend is, moet de Klachtcommissarie op grond van het voorgaande de Congregatie adviseren de klacht ten aanzien van aangeklaagde (2) niet gegrond te verklaren.

- 4.6 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde (1) met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zes jaar oud en (onder meer) dit misbruik heeft een grote invloed gehad op het leven van klager.
- 4.7 Gelet op het feit dat aangeklaagde (1) is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Klachtencommissie verwacht dat erkenning van het misbruik door de kerk zal bijdragen aan de verwerking van een en ander door klager.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Broedercongregatie Onze Lieve Vrouw van Zeven Smarten de klachten ten aanzien van aangeklaagde (1) gegrond te verklaren.

De Klachtencommissie adviseert de Broedercongregatie Onze Lieve Vrouw van Zeven Smarten de klachten ten aanzien van aangeklaagde (2) niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 december 2011 door mevrouw mr. B.F. de Poorter, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en mevrouw drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.